

EFFECTENONDERZOEK NATUURNETWERK
BRABANT

DE HUGTEN 5

TE MAARHEEZE

Ecologie

Rapportage effectenonderzoek Natuurnetwerk Brabant

De Hugten 5 te Maarheeze

Opdrachtgever	Ons Thuys Maarheeze Van der Clusenstraat 6 5553 EL Valkenswaard
Rapportnummer	13935.002
Versienummer	D2
Status	Eindrapportage
Datum	1 augustus 2023
Vestiging	Brabant Heinz Moormannstraat 1b 5831 AS Boxmeer 088 - 5001600 boxmeer@econsultancy.nl
Opsteller¹	De heer ing. R.M. Sanders
Kwaliteitscontrole	De heer ir. B.H.H. Verdijck

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbers een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

¹ AVG

In onze rapportages wordt niet gewerkt met handtekeningen en/of parafen. Conform protocol en eisen uit het kwaliteitssysteem wordt het rapport aantoonbaar vrijgegeven. In het kader van de AVG dient, voorafgaand aan publicatie of bij uitlevering aan derden, bijlagen met kadastrale uittreksels en namen van opdrachtgevers verwijderd dan wel zwart gelakt te worden.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	4
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	5
4	OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	7
5	NEE, TENZIJ-TOETS NATUURNETWERK BRABANT	8
	5.1 Inleiding	8
	5.2 Natuurdoelen en natuurkwaliteit	9
	5.3 Geomorfologische processen en bodemkwaliteit	11
	5.4 Waterhuishouding en waterkwaliteit	11
	5.5 Rust en stilte	12
	5.6 Donkerte en openheid	12
	5.7 Landschapsstructuur	13
	5.8 Belevingswaarde	13
6	CONCLUSIE EN ADVIES	14

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Ons Thuis Maarheeze opdracht gekregen voor het uitvoeren van een effectenonderzoek Natuurnetwerk Brabant (NNB) aan de Hugten 5 te Maarheeze.

Het effectenonderzoek Natuurnetwerk Brabant is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie om te komen tot een woonzorgvoorziening en is uitgevoerd naar aanleiding van de quickscan Wet natuurbescherming die Econsultancy in december 2020 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 13935.001, d.d. 24 december 2020).

Het effectenonderzoek heeft als doel om de effecten van het beoogd gebruik op de kernkwaliteiten en omgevingscondities van het Natuurnetwerk Brabant te onderzoeken.

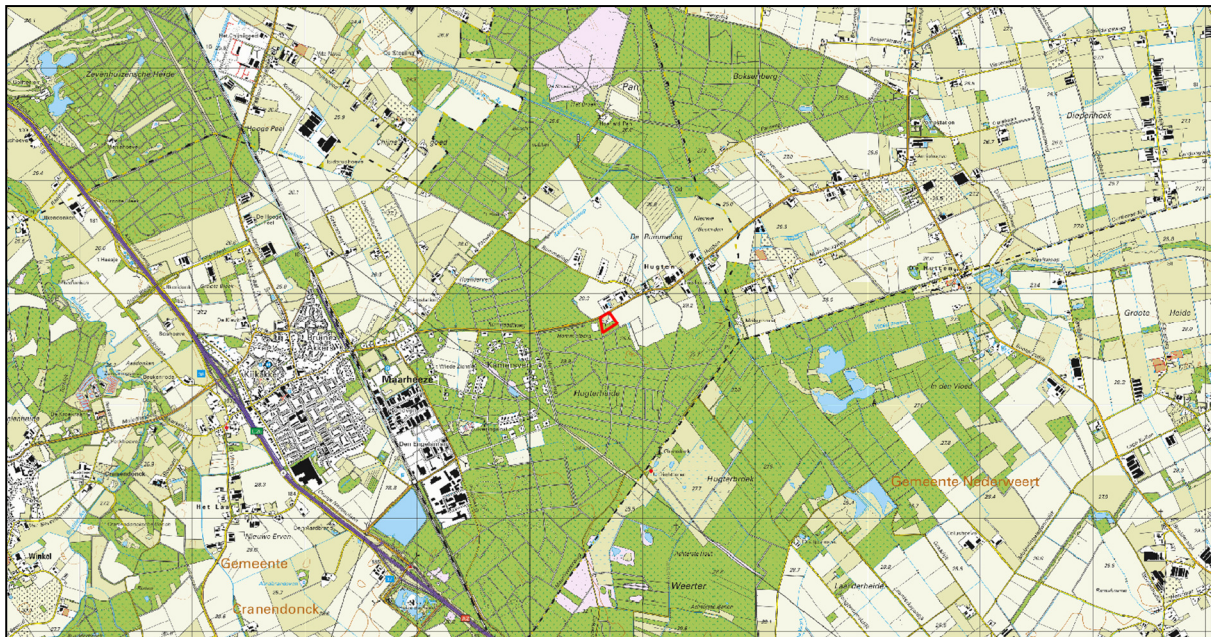
Als blijkt dat effecten op het natuurnetwerk niet op voorhand uit te sluiten zijn, moet een effectenonderzoek NNB worden uitgevoerd. Indien een voorgenomen ingreep de “nee, tenzij” –afweging met positief gevolg doorloopt kan de ingreep plaatsvinden, mits de eventuele nadelige gevolgen worden gemitigeerd en resterende schade wordt gecompenseerd. Bij een effectenonderzoek NNB worden dan ook de (mogelijke) effecten op het natuurnetwerk in kaart gebracht en wordt geadviseerd hoe negatieve effecten voorkomen kunnen worden. Hierbij worden de voorgenomen plannen getoetst op zeven verschillende verstoringstypen.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 1,6$ ha) ligt aan de Hugten 5, circa 2,7 kilometer ten oosten van de kern van Maarheeze. Volgens de topografische kaart van Nederland (figuur 1) zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 173.694$, $Y = 369.749$.

Figuur 1. Ligging onderzoekslocatie (rood omkaderd).

De onderzoekslocatie betreft een villa, ook bekend als Huize Hugten, en de tuin daar omheen. Deze tuin bestaat voornamelijk uit bos en gras. Verder bevinden zich in de tuin enkele schuren en een vijver.

De onderzoekslocatie wordt (op twee in-/uitritten na) volledig begrenst door een brede sloot en is omgeven door bos aan de west- en zuidkant, een akker aan de oostkant en de Hugten aan de noordkant.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 11 geven een impressie van de onderzoekslocatie en de directe omgeving, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.

Figuur 3. De villa op de onderzoekslocatie.

Figuur 4. Het gras in de voortuin op de onderzoekslocatie.

Figuur 5. Het bos in de achtertuin op de onderzoekslocatie.

Figuur 6. De brede sloot welke de begrenzing van het perceel vormt.

Figuur 7. De vijver in de voortuin op de onderzoekslocatie.

Figuur 8. Een van de schuren op de onderzoekslocatie.

Figuur 9. Het bos ten westen van de onderzoekslocatie.

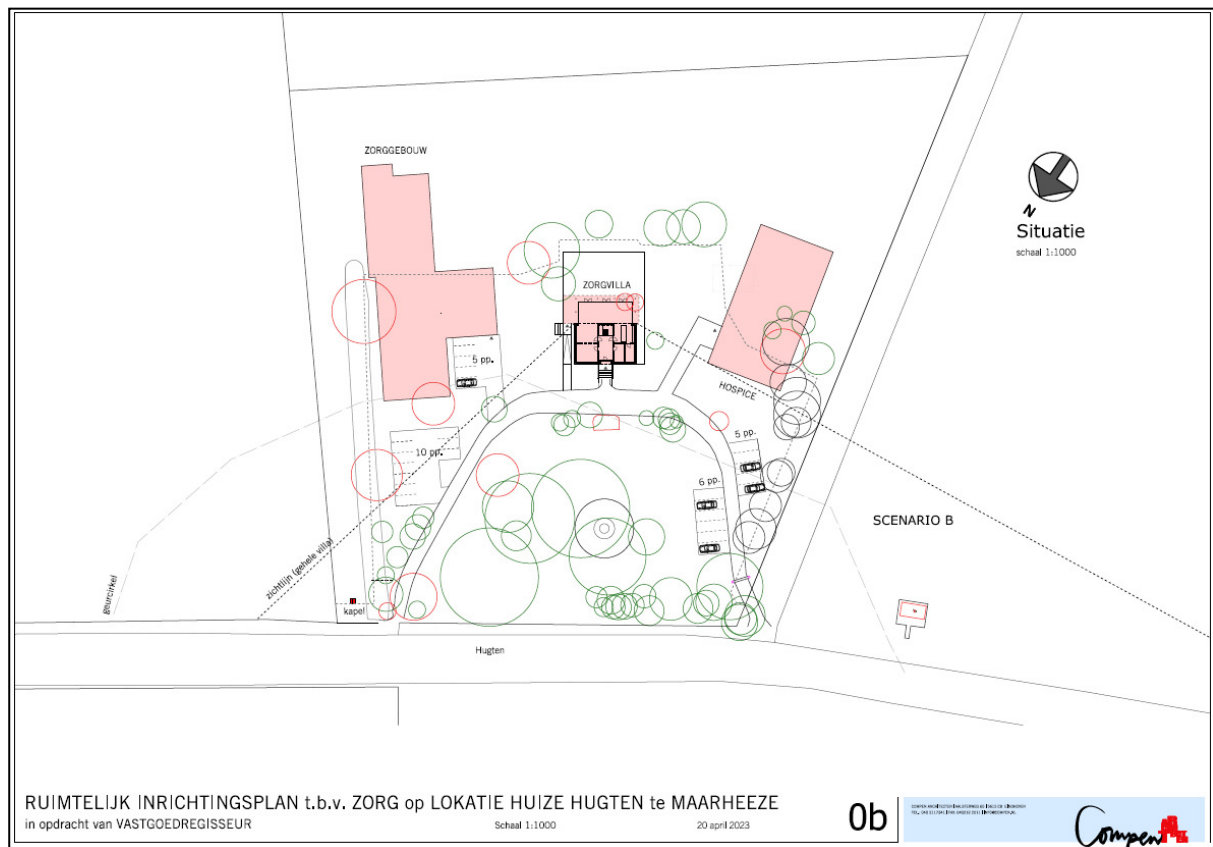
Figuur 10. Het bos ten zuiden van de onderzoekslocatie.

Figuur 11. De akker ten oosten van de onderzoekslocatie.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens de villa inclusief de tuin te herontwikkelen om zo een woonzorgvoorziening te realiseren (figuur 12).

Figuur 12. Inrichtingsplan onderzoekslocatie (bron: Compen Architecten).

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het effectenonderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. De (mogelijke) effecten op het natuurnetwerk worden tijdens dit onderzoek in kaart gebracht en er zal een advies worden gegeven over hoe negatieve effecten voorkomen kunnen worden.

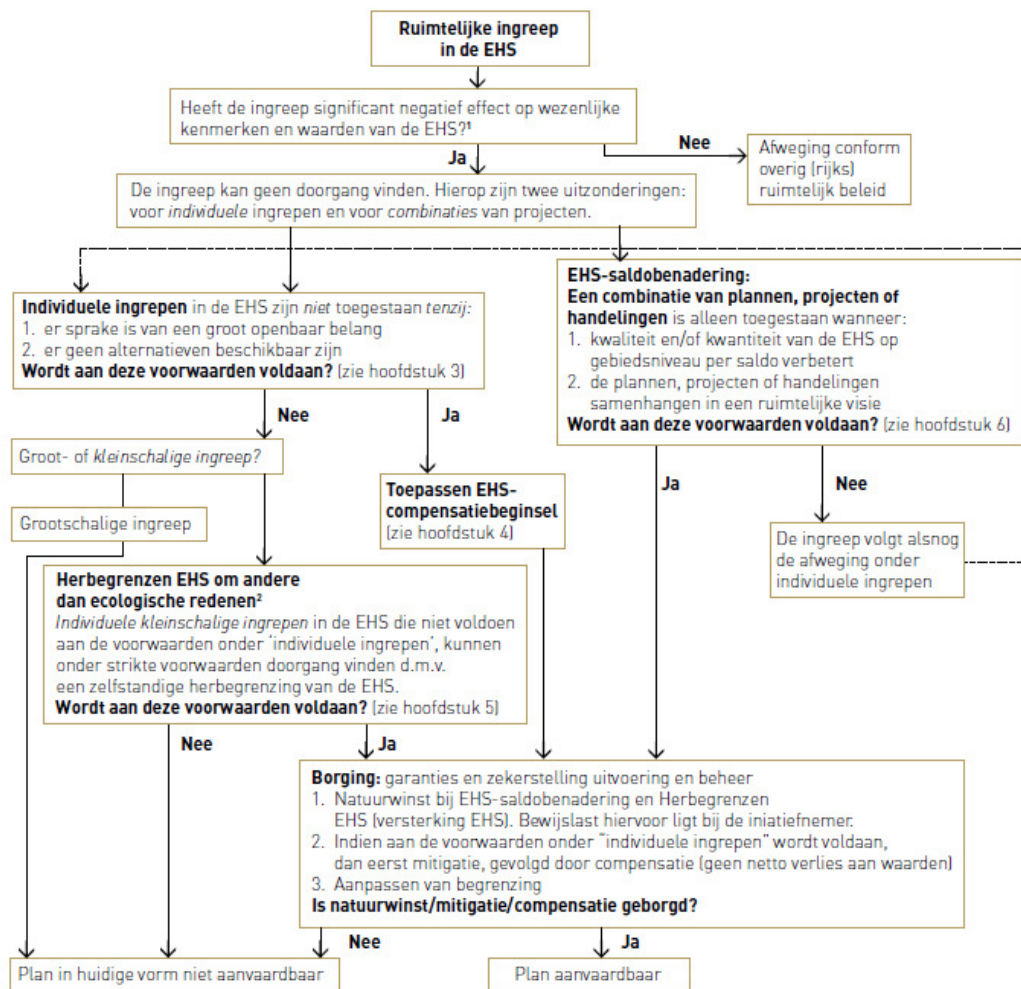
Het veldbezoek is afgelegd op 14 december 2020. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek zijn de natuurwaarden van de relevante delen van het Natuurnetwerk en de directe omgeving daarvan bepaald.

Het effect van de ingreep op de natuurlijke kenmerken en waarden van het NNB dienen conform de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant op een zevental aspecten getoetst te worden (Interim omgevingsverordening Noord-Brabant, 2023):

- Natuurdoelen en natuurkwaliteit;
- Geomorfologische processen en bodemkwaliteit;
- Waterhuishouding en waterkwaliteit;
- Rust en stilte;
- Donkerte en openheid;
- Landschapsstructuur;
- Belevingswaarde.

In deze toetsingscriteria worden de huidige waarden en kenmerken behandeld met daarnaast verwerken de historische en toekomstige natuurwaarden en kenmerken van het NNB (voorheen EHS). In figuur 13 is het NNB beschermingsregime weergegeven.

In het bureauonderzoek worden met behulp van gegevens van de provincie Noord-Brabant en de onderzoeksresultaten van het veldbezoek de bovenstaande zeven criteria getoetst.

¹ Het gaat hier om het effect van de ingreep zelf en niet om een netto of reeds gesaldeerd effect. Indien de ingreep plaatsvindt in een Natura 2000 gebied gelden aanvullende regels (zie ook hoofdstuk 7).

² Een andere maatwerk mogelijkheid in de EHS is herbegrenzen om ecologische redenen. Deze mogelijkheid wordt beschreven in hoofdstuk 5, maar komt niet terug in dit schema, omdat er geen ruimtelijke ingreep aan ten grondslag ligt.

Figuur 13. NNB beschermingsregime (bron: spelregels EHS). Deze spelregels zijn van toepassing op het Natuurnetwerk Brabant.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. Het Natuurnetwerk is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De provincie is het bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor Natuurnetwerk Nederland (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

Initiatiefnemers van ingrepen binnen of in de directe nabijheid van het Natuurnetwerk Nederland dienen de effecten van de ingreep op kernkwaliteiten en omgevingscondities te onderzoeken. De omgevingscondities zullen ten opzichte van de oorspronkelijke situatie mogelijk veranderen. Dit zal middels een zogenaamd "nee, tenzij-onderzoek" nader moeten worden onderzocht.

Ingrepen die de natuur significant aantasten, mogen niet worden toegestaan in het bestemmingsplan ("nee"), tenzij ze een groot openbaar belang dienen én er geen alternatieven zijn buiten de natuur. Als het toegestaan is, is natuurcompensatie verplicht (op een andere plek moet dan nieuwe natuur komen).

5 NEE, TENZIJ-TOETS NATUURNETWERK BRABANT

In onderstaand hoofdstuk wordt de voorgenomen ontwikkeling getoetst aan de beschermde gebieden. In onderhavige “nee, tenzij-toets” worden de (mogelijke) effecten op het natuurnetwerk in kaart gebracht. Hierbij worden de voorgenomen plannen getoetst op zeven verschillende aspecten.

5.1 Inleiding

Het Natuurnetwerk Brabant (NNB) is planologisch beschermd. Dit betekent dat de provincie Noord-Brabant nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen die een significant negatief effect hebben op de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNB niet toestaat. Initiatiefnemers van ingrepen binnen het NNB dienen de effecten van de ingreep op het NNB te onderzoeken middels een “nee, tenzij”-onderzoek.

Het doel van het nee, tenzij-beleid is het voorkomen van significant negatieve effecten van ontwikkelingen op de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNB. Om hierop te kunnen toetsen zijn zeven toetsingsaspecten in de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant (Interim omgevingsverordening Noord-Brabant, 2023) vastgelegd.

Op basis van een toetsing aan deze criteria zijn de volgende oordelen mogelijk:

1. Op één van de aspecten is het oordeel: significante aantasting.
2. Op geen aspect is het oordeel significante aantasting, maar als alle aspecten in combinatie overzien worden is het oordeel: significante aantasting.
3. Op geen aspect is het oordeel significante aantasting, ook niet bij combinatie van de aspecten.

Voor de toetsing is als hulpmiddel gebruik gemaakt van de zeven criteria en de achterliggende informatie die middels webkaarten beschikbaar is.

De onderzoekslocatie maakt gedeeltelijk onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland en direct rondom de onderzoekslocatie bevinden zich gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland. Het betreft Natuurnetwerk Brabant. In figuur 14 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Brabant weergegeven.

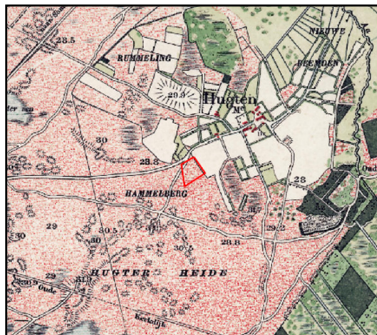

Figuur 14. Ligging onderzoekslocatie (rood kader) ten opzichte van het Natuurnetwerk Brabant (groen).

5.2 Natuurdoelen en natuurkwaliteit

Historische, huidige en toekomstige natuurwaarden

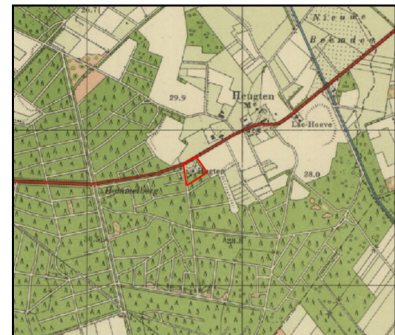
Op de historische kaart van 1901 (figuur 15) is te zien dat de onderzoekslocatie destijds gelegen was aan de rand van een groot heidegebied. Het heidegebied werd na verloop van tijd steeds kleiner en omgevormd tot bos. Sinds ± 1927 bestaat de onderzoekslocatie en het gebied ten westen en zuiden ervan uit bos (figuur 16). Sinds ± 1953 (figuur 17) is vrijwel alle heide in het gebied rondom de onderzoekslocatie verdwenen en is er op en in de omgeving van de onderzoekslocatie nauwelijks nog iets veranderd ten opzichte van de huidige situatie. Volgens het jaartal op de gevel van de villa op de onderzoekslocatie dateert de villa van 1935.

Figuur 15. Historische kaart 1901 (bron: topotijdreis.nl).

Figuur 16. Historische kaart 1927 (bron: topotijdreis.nl).

Figuur 17. Historische kaart 1953 (bron: topotijdreis.nl).

Het natuurnetwerk op en ten westen en zuiden van de onderzoekslocatie bestaat uit verschillende boomsoorten, onder andere eiken, beuken, Amerikaanse eiken en verschillende naaldbomen. De akker ten oosten van de onderzoekslocatie maakt tevens onderdeel uit van het natuurnetwerk.

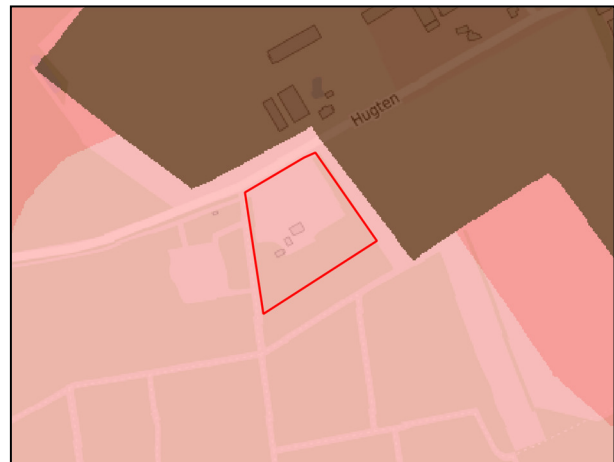
Binnen het NNB op en rondom de onderzoekslocatie kunnen algemene broedvogels voorkomen waarvan het nest beschermd is tijdens het broedseizoen. Daarnaast is het betreffende deel van het NNB (met uitzondering van de akker ten oosten van de onderzoekslocatie) geschikt als broedgebied voor roofvogels en uilen waarvan het nest jaarrond beschermd is en kan de grote gele kwikstaart

Conclusie

De voorgenoemen ingreep vindt gedeeltelijk binnen het NNB plaats. Dit betekent areaalverlies van (een deel van) het NNB op de onderzoekslocatie. Als gevolg hiervan zullen de huidige natuurwaarden binnen de onderzoekslocatie afnemen of zelfs verdwijnen. Daarnaast kan er sprake zijn van externe effecten op de huidige natuurwaarden van het NNB rondom de onderzoekslocatie. Het oppervlak van het NNB wat verloren gaat, dient gecompenseerd te worden met een toeslag van 2/3.

5.3 Geomorfologische processen en bodemkwaliteit

De onderzoekslocatie wordt geomorfologisch aangegeven als “Rug (dekzandrug of terras-rug)”. De afzettingen, waarin deze bodems zijn ontstaan, behoren geologisch gezien tot de formatie van Boxtel. Van de onderzoekslocatie en de directe omgeving, wordt aangegeven dat ze geen expliciete aardkundige waarden en processen bevatten (Kaartenbank Brabant, 2023). De originele bodem op en ten westen en zuiden van de onderzoekslocatie bestaat volgens de bodemkaart van Nederland uit haarpodzolgrond met leemarm en zwak lemig fijn zand. Ten noorden en oosten van de onderzoekslocatie bestaat de bodem uit hoge zwarte enkeerdgrond met eveneens leemarm en zwak lemig fijn zand (figuur 19).

Figuur 19. Bodemkaart onderzoekslocatie en directe omgeving (bron: provincie Noord-Brabant).

Conclusie

Door de voorgenoemen plannen zullen er op de onderzoekslocatie mogelijk veranderingen plaatsvinden ten aanzien van geomorfologische processen en kan de bodemkwaliteit beïnvloed worden. Deze veranderingen zullen mogelijk plaatsvinden binnen het deel van het NNB wat verloren gaat als gevolg van het areaalverlies en geen effect hebben op het omliggend deel van het NNB. Geadviseerd wordt om een verkennend bodemonderzoek uit te laten voeren om te achterhalen of er op de onderzoekslocatie sprake zal zijn van een bodem- en/of grondwaterverontreiniging.

5.4 Waterhuishouding en waterkwaliteit

De grondwatertrap ter plaatse van en rondom de onderzoekslocatie is GWT VII (diepte >80 cm –mv). Op de hoogtekaart is te zien dat de onderzoekslocatie een hoogte van circa 28 m boven zeeniveau heeft (Actueel hoogtebestand Nederland, 2023). Het NNB in en rondom de onderzoekslocatie behoort tot de beschermde gebieden waterhuishouding (Verordening water Noord-Brabant, 2018).

Het eerste watervoerend pakket van de haarpodzolgrond op de onderzoekslocatie bevindt zich op een diepte van ± 2 tot ± 38 meter onder het maaiveld en wordt gevormd door de zandgronden van de formatie van Boxtel en de zandgronden van de formatie van Sterksel. Het tweede watervoerend pakket van de haarpodzolgrond op de onderzoekslocatie bevindt zich op een diepte van ± 40 tot ± 59 meter onder het maaiveld en wordt gevormd door de zandgronden van de formatie van Sterksel en de zandgronden van de formatie van Stramproy. Het water van het eerste watervoerend pakket stroomt volgens de isohypsenkaart in noordelijke richting.

Conclusie

De ingreep op de onderzoekslocatie zal naar verwachting geen effect hebben op de waterhuishouding of de waterkwaliteit in het gebied. Hemelwater vanaf het dakoppervlak wordt als schoon beschouwd. Indien er geen kelders gerealiseerd worden, zal naar verwachting ook het grondwater niet nadelig beïnvloed worden. Indien er wel kelders gerealiseerd worden of het grondwater op een andere manier bereikt wordt als gevolg van graafwerkzaamheden, zal een eventuele grondwaterverontreiniging naar boven komen uit het verkennend bodemonderzoek (zie paragraaf 5.3).

5.5 Rust en stilte

De attentiezone van het dichtstbijzijnde stiltegebied (De Pan) is gelegen op circa 25 meter ten noorden van de onderzoekslocatie. De onderzoekslocatie en omgeving hebben in de huidige situatie een relatief stil karakter. Over het algemeen is er alleen geluid van auto's over de Hugten te horen. De voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zullen leiden tot een lichte afname in rust en stilte binnen het NNB vanwege de toenemende bedrijvigheid op de onderzoekslocatie. Er komen meer mensen te wonen en meer bezoekers op de locatie. In de regel dient bij een geluidsbelasting hoger dan 45 dB(A) het NNB gecompenseerd te worden. In het akoestisch onderzoek NN Brabant (rapport 13935.018, d.d. 10 juli 2023) is de geluidsbelasting op de omgeving als gevolg van de toekomstige activiteiten op de onderzoekslocatie onderzocht. Hieruit blijkt dat de geluidsbelasting ter plaatse van het NNB niet zal toenemen tot 45 dB(A) of hoger. Derhalve is er als gevolg van de geluidstoename geen compensatie aan de orde. Wel wordt geadviseerd om de tijdelijke ruwbouwwerkzaamheden buiten het broedseizoen (buiten de periode februari - augustus) uit te voeren om verstoring van broedvogels te voorkomen.

Conclusie

De voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zullen leiden tot een lichte afname in rust en stilte binnen het NNB. De geluidsbelasting ter plaatse van het NNB zal echter niet toenemen tot 45 dB(A) of hoger waardoor er als gevolg van de geluidstoename geen compensatie aan de orde is. Wel wordt geadviseerd om de tijdelijke ruwbouwwerkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren om verstoring van broedvogels te voorkomen.

5.6 Donkerte en openheid

Het bosgebied binnen het NNB op en rondom de onderzoekslocatie heeft een relatief gesloten karakter. Er zijn (los van wandelpaden in het bos rondom de onderzoekslocatie) geen open plekken in het bos aanwezig. Wel is er weinig tot geen onderbegroeiing waardoor de bodem over het algemeen een open karakter heeft. De akker binnen het NNB ten oosten van de onderzoekslocatie betreft een open gebied. De voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zullen niet leiden tot een toename in donkerte binnen het NNB. Samenvallend met het areaalverlies zal op die plek wel meer openheid ontstaan. Indien in de toekomstige situatie (buiten)verlichting wordt toegepast, kan dit tevens leiden tot een afname in donkerte binnen het NNB. Dit kan voorkomen worden door afschermdende maatregelen te nemen, bijvoorbeeld door verduisterende raamdecoratie te plaatsen voor eventuele ramen waar verlichting door naar buiten in de richting van het NNB kan schijnen en door geen buitenverlichting aan de kant van het NNB op te hangen. Ook kan dichte wintergroene beplanting of andere afscherming tussen de bebouwing en het NNB worden gerealiseerd. Indien toch buitenverlichting aan de kant van het NNB wordt geplaatst, wordt geadviseerd deze zo laag mogelijk op te hangen, naar beneden te richten en niet continu (enkel wanneer de locatie betreden wordt) te laten branden aangezien verlichting negatieve effecten kan hebben op nachttactieve fauna. Wanneer de lichtsterkte maximaal 0,1 lux bedraagt, is het aannemelijk dat er geen negatieve effecten op belangrijke natuurwaarden worden voorzien (Meijer, z.d.). Middels een lichtsimulatie kan bepaald worden of er ten aanzien van licht compensatie van het NNB of het nemen van (extra) maatregelen aan de orde is. Daarnaast

wordt geadviseerd om tijdens de (ver)bouwwerkzaamheden geen bouwverlichting te gebruiken. Door deze maatregelen in acht te nemen kan het donkere karakter van het bosgebied binnen het NNB behouden blijven.

Conclusie

Door de hiervoor genoemde maatregelen in acht te nemen, kan voorkomen worden dat er verlichting in de richting van het NNB wordt uitgestraald en zal de donkerte en openheid binnen het NNB niet veranderen, los van de toename in openheid als gevolg van het areaalverlies (zie paragraaf 5.2). Middels een lichtsimulatie kan bepaald worden of er ten aanzien van licht compensatie van het NNB of het nemen van (extra) maatregelen aan de orde is. Daarnaast wordt geadviseerd om tijdens de (ver)bouwwerkzaamheden geen bouwverlichting te gebruiken.

5.7 Landschapsstructuur

Het bosgebied binnen het NNB op en rondom de onderzoekslocatie betreft een gemengde houtopstand bestaande uit onder andere eiken, beuken, Amerikaanse eiken en verschillende naaldbomen. De akker binnen het NNB ten oosten van de onderzoekslocatie heeft een open landschapsstructuur. Als gevolg van de voorgenomen plannen zal de landschapsstructuur van het NNB niet veranderen, los van de bosstructuur die verdwijnt op de plek waar areaal van het NNB verloren gaat.

Gezien de aanwezige holtebomen, de leeftijd van de bomen (naar schatting tussen 25 en 100 jaar) en de staat ervan, heeft het NNB op de onderzoekslocatie een hoge ecologische waarde. Het functioneren van het NNB zal door het areaalverlies als gevolg van de voorgenomen plannen gedeeltelijk worden aangetast (zie paragraaf 5.2). Door het plaatsen van structuurrijke elementen zoals takkenrillen en vruchtdragende inheemse beplanting aan de randen van het bosgebied behorende tot het NNB kan de landschapsstructuur aan de randen van het bos opgewaardeerd worden. Hiermee kan de landschapsstructuur verbeterd worden.

Conclusie

Als gevolg van de voorgenomen plannen zal de landschapsstructuur van het NNB niet veranderen, los van de bosstructuur die verdwijnt op de plek waar areaal van het NNB verloren gaat. Het functioneren van het NNB zal door het areaalverlies als gevolg van de voorgenomen plannen gedeeltelijk worden aangetast (zie paragraaf 5.2). Door het plaatsen van structuurrijke elementen zoals takkenrillen en vruchtdragende inheemse beplanting aan de randen van het bosgebied behorende tot het NNB kan de landschapsstructuur aan de randen van het bos opgewaardeerd worden.

5.8 Belevingswaarde

De belevingswaarde van het bosgebied behorend tot het NNB gelegen binnen en rondom de onderzoekslocatie wordt in de huidige situatie gevormd door het bosrijke karakter met jonge en oude boomopstand. De belevingswaarde van de akker binnen het NNB ten oosten van de onderzoekslocatie wordt gevormd door het open karakter en de vergezichten die geboden worden. Door de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zal de belevingswaarde van het NNB nauwelijks veranderen gezien het relatief (in verhouding tot het totale oppervlak aan bos) beperkte areaalverlies op de onderzoekslocatie waardoor de bosrand als het ware voor een deel verlegd wordt. Dit zal vanaf de wandelpaden in het bos bovendien niet of nauwelijks opvallen.

Conclusie

De belevingswaarde van het NNB wordt als gevolg van de voorgenomen plannen niet aangetast.

6 CONCLUSIE EN ADVIES

Het effectenonderzoek Natuurnetwerk Brabant is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie om te komen tot een woonzorgvoorziening en heeft als doel om de effecten van het beoogd gebruik op de kernkwaliteiten en omgevingscondities van het Natuurnetwerk Brabant te onderzoeken.

De voorgenomen ingreep vindt gedeeltelijk binnen het NNB plaats. Dit betekent areaalverlies van (een deel van) het NNB op de onderzoekslocatie. Als gevolg hiervan zullen de huidige natuurwaarden binnen de onderzoekslocatie afnemen of zelfs verdwijnen. Het oppervlak van het NNB wat verloren gaat, dient gecompenseerd te worden met een toeslag van 2/3.

Door de voorgenomen plannen zullen er op de onderzoekslocatie mogelijk veranderingen plaatsvinden ten aanzien van geomorfologische processen en kan de bodemkwaliteit beïnvloed worden. Deze veranderingen zullen mogelijk plaatsvinden binnen het deel van het NNB wat verloren gaat als gevolg van het areaalverlies en geen effect hebben op het omliggend deel van het NNB. Geadviseerd wordt om een verkennend bodemonderzoek uit te laten voeren om te achterhalen of er op de onderzoekslocatie sprake zal zijn van een bodem- en/of grondwaterverontreiniging. De ingreep op de onderzoekslocatie zal naar verwachting geen effect hebben op de waterhuishouding of de waterkwaliteit in het gebied. Indien het grondwater bereikt wordt als gevolg van graafwerkzaamheden, zal een eventuele grondwaterverontreiniging naar boven komen uit het verkennend bodemonderzoek.

Verder zullen de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie leiden tot een lichte afname in rust en stilte binnen het NNB. De geluidsbelasting ter plaatse van het NNB zal echter niet toenemen tot 45 dB(A) of hoger waardoor er als gevolg van de geluidstoename geen compensatie aan de orde is. Wel wordt geadviseerd om de tijdelijke ruwbouwwerkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren om verstoring van broedvogels te voorkomen. Uitstraling van verlichting in de richting van het NNB kan voorkomen worden door de in paragraaf 5.6 beschreven maatregelen in acht te nemen. Hierdoor zal de donkerte en openheid binnen het NNB, los van de toename in openheid als gevolg van het areaalverlies, niet veranderen. Middels een lichtsimulatie kan bepaald worden of er ten aanzien van licht compensatie van het NNB of het nemen van (extra) maatregelen aan de orde is. Daarnaast wordt geadviseerd om tijdens de (ver)bouwwerkzaamheden geen bouwverlichting te gebruiken.

De landschapsstructuur van het NNB zal als gevolg van de voorgenomen plannen niet veranderen, los van de bosstructuur die verdwijnt op de plek waar areaal van het NNB verloren gaat. Door het plaatsen van structuurrijke elementen zoals takkenrillen en vruchtdragende inheemse beplanting aan de randen van het bosgebied behorende tot het NNB kan de landschapsstructuur aan de randen van het bos opgewaardeerd worden. De belevingswaarde van het NNB wordt als gevolg van de voorgenomen plannen niet aangetast.

Econsultancy
Boxmeer, 1 augustus 2023

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Algemene Literatuur

Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN), uitvoerportaal; <https://ahn.nl/ahn-viewer>, zoekgebied Maarheeze. Geraadpleegd op 31 juli 2023.

De Loos, M. 2023 Rapportage akoestisch onderzoek NN Brabant; de Hugten 5, Maarheeze. Econsultancy, 13935.018, d.d. 10 juli 2023

Meijer, R. (z.d.) Licht verstoort natuur; Strooiverlichting in natuurgebieden. BügelHajema Adviseurs.

Provincie Noord-Brabant. Kaartbank 2023. Geraadpleegd op 31 juli 2023., van <https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/kaartbank>, zoekgebied Maarheeze.

Provincie Noord-Brabant. Interim omgevingsverordening Noord-Brabant. Maart 2023.

Provincie Noord-Brabant. Verordening water Noord-Brabant. September 2018.

Sanders, R.M. 2020 Rapportage quickscan Wet natuurbescherming; De Hugten 5 te Maarheeze. Econsultancy, 13935.001, d.d. 24 december 2020

Algemene websites

www.dinoloket.nl (bodeminformatie)

www.grondwatertools.nl (isohypsenkaart)

www.topotijdreis.nl (historische kaarten)

Bijlage 1 Verklarende woordenlijst

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Projectplan

Een projectplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het projectplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

